

квартальні передбачення

число 38, перший квартал 2007

Це число містить оцінку політико-економічної ситуації в Україні за підсумком січня – першої половини березня 2007 року, аналіз державної політики та чинників впливу на неї у середньостроковій перспективі. У цьому числі оновлено прогноз на 2007–2009 роки.

Зміст

<i>Основні показники</i>	3
<i>Головне</i>	4
<i>Політичний процес</i>	9
<i>Політичне середовище</i>	10
<i>Зовнішня політика</i>	13
<i>Державні рішення</i>	15
<i>Державні фінанси</i>	19
<i>Внутрішній ринок</i>	21
<i>Домашні господарства</i>	22
<i>Бізнес</i>	26
<i>Зовнішній сектор</i>	35
<i>Зовнішня торгівля</i>	36
<i>Світова економіка</i>	43
<i>Гроші</i>	49
<i>Монетарна політика</i>	50
<i>Ціни</i>	56
<i>Статистичний додаток</i>	61

**міжнародний центр
перспективних досліджень**

вул. Пимоненка, 13а, Київ, Україна, 04050
www.icps.com.ua

Перелік таблиць

Таблиця 1.	Можливі результати дострокових парламентських виборів.....	11
Таблиця 2.	Можливі наслідки запровадження єдиного соціального внеску	16
Таблиця 3.	Передбачене здешевлення кредитів за кошти Держбюджету 2007 року	27
Таблиця 4.	Інвестиції на одиницю реалізованої продукції	30

Перелік графіків

Графік 1.	Внески складників до зростання реального ВВП.....	4
Графік 2.	Валові інвестиції.....	5
Графік 3.	Показники зовнішньоекономічного сектору	6
Графік 4.	Державний борг і надходження від приватизації.....	20
Графік 5.	Розподіл працівників за розміром заробітної плати	22
Графік 6.	Кількість сімей, яким призначено субсидії.....	24
Графік 7.	Валове нагромадження основного капіталу.....	28
Графік 8.	Зростання в торгівлі	29
Графік 9.	Промислове виробництво.....	31
Графік 10.	Виробництво продукції сільського господарства	32
Графік 11.	Виробництво продукції рослинництва	33
Графік 12.	Виробництво продукції тваринництва.....	34
Графік 13.	Рахунок поточних операцій і баланс торгівлі товарами та послугами	38
Графік 14.	ПП за галузями	41
Графік 15.	ПП.....	42
Графік 16.	ВВП світу, основних торгівельних партнерів і України.....	43
Графік 17.	Частка внеску складників ВВП у економічне зростання США	44
Графік 18.	ВВП найбільших економік зони євро	45
Графік 19.	Внески складників до зростання ВВП Росії	46
Графік 20.	Обмінний курс гривні до долара США	50
Графік 21.	Сальдо продажу іноземної валюти населенню	51
Графік 22.	Індекс ПФТС.....	52
Графік 23.	Грошові агрегати.....	53
Графік 24.	Частка незабезпечених валютними депозитами кредитів	54
Графік 25.	Індекс споживчих цін і його компоненти	56
Графік 26.	Індекс цін виробників і його компоненти	58

Перелік вставок

Тези <i>квартальних передбачень</i> , число 38	7
Можливі наслідки запровадження ЄСВ	16
Україна—ЄС: майбутнє торгівельних відносин	39
Чому показник інфляції 2006 року міг би бути вищим	56

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

Роки	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Показники							оцінка	прогноз		
Економічна діяльність										
ВВП, млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	535,9	651,6	765,8	880,2
ВВП, реальний, рвз*	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,1	6,5	5,5	6,5
Промислове виробництво, реальне, рвз	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	5,0	4,5	5,0
Сільськогосподарське виробництво, реальне, рвз	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	6,0	3,0	3,0
Валове нагромадження, % ВВП	19,7	19,7	19,2	20,6	22,6	22,0	23,6	25,5	27,0	27,8
Валове нагромадження основного капіталу, реальне, рвз	12,3	6,0	3,4	22,5	20,5	3,9	14,7	18,0	14,0	10,0
Споживання, реальне, рвз	2,0	9,3	5,0	10,0	9,7	15,7	11,2	11,0	10,5	12,4
Прямі інвестиції, млн. дол. США ⁽¹⁾	594	769	688	1 411	1 711	7 533	5 336	5 500	5 700	6 000
Наявні доходи населення, реальні, рвз	11,1	10,0	18,0	9,1	19,6	23,9	16,1	13,0	12,5	15,5
Роздрібний товарообіг, реальний, рвз	8,1	13,7	15,0	20,5	21,9	23,4	25,3	18,0	13,5	15,0
Ціни										
Індекс споживчих цін, рвз	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	9,5	8,0	6,0
Індекс цін виробників, рвз	20,9	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	11,5	9,0	7,5
Ринок праці										
Населення, млн. ⁽²⁾	49,4	48,9	48,5	48,0	47,6	47,3	46,9	46,6	46,3	46,1
Середньомісячна заробітна плата, реальна, рвз	-0,9	19,3	18,2	15,2	23,8	20,3	18,3	14,0	14,0	16,0
Безробіття за методологією МОП, %	11,6	10,9	9,6	9,1	8,6	7,2	6,7	6,4	6,2	6,1
Зовнішньоекономічна діяльність										
Експорт товарів і послуг, рвз	14,4	8,0	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	8,4	10,2	12,0
Імпорт товарів і послуг, рвз	17,8	14,1	5,0	28,7	31,3	20,4	22,0	15,5	13,4	11,2
Сальдо поточного рахунку, % ВВП	4,7	3,7	7,5	5,8	10,7	2,9	-1,5	-4,4	-5,6	-5,4
Бюджет										
Доходи (Зведений), % ВВП ⁽³⁾	27,0	25,7	27,7	28,2	26,5	30,4	32,5	33,5	33,3	34,3
Сальдо, % ВВП ⁽³⁾	-0,8	-1,5	0,7	-0,2	-3,2	-1,8	-0,7	-2,6	-1,4	-1,6
Фінансові показники										
Грошова база, рвз	39	37	34	30	34	54	18	22	20	18
МЗ, рвз	45	42	42	47	32	54	35	23	24	20
Міжнародні резерви НБУ, млн. дол. США ⁽⁴⁾	1 725	3 341	4 445	6 958	9 526	19 391	22 358	23 467	21 767	21 767
Офіційний обмінний курс, середній за рік, грн./дол. США	5,44	5,37	5,33	5,33	5,32	5,12	5,05	5,05	5,12	5,30
Ставка за кредитами, середня за рік, % річних ⁽⁵⁾	40	32	25	20	18	16	15	13	13	12
Світова економіка										
Світовий ВВП, рвз	4,9	2,6	3,1	4,1	5,3	4,9	5,4	4,3	4,8	4,2
ВВП групи торговельних партнерів (2/3 експорту), рвз	6,1	2,6	4,0	4,7	5,7	4,9	5,6	4,4	4,3	4,0

* рвз = річна відсоткова зміна

Примітки: (1) чисті прямі іноземні інвестиції за даними НБУ
(2) на початок року
(3) за методологією МВФ
(4) за методологією платіжного балансу
(5) ставка комерційних банків, у національній валюті

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів. Розрахунки та прогноз: **квартальні передбачення**

ГОЛОВНЕ

ВВП, % реальної річної зміни

2004	12,1
2005	2,7
2006	7,1
2007	6,5
2008	5,5
2009	6,5

Українська економіка зростатиме помірними темпами. Ми передбачаємо, що у 2007–2009 роках реальний ВВП збільшиться на 6,5%, 5,5% і 6,5% відповідно.

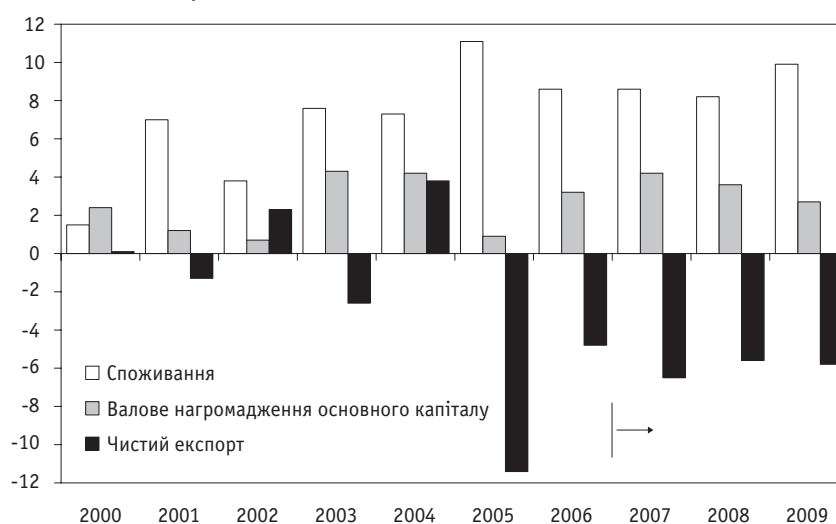
Ми не очікуємо, що впродовж прогнозного періоду уряд вдасться до впровадження великих економічних реформ. Незавершеність політичної реформи, а також відсутність суспільного консенсусу щодо політичного устрою держави призводитимуть до того, що політична боротьба точитиметься передусім навколо питань політичного устрою та повноважень різних інституцій, тимчасом як питання економічної політики залишатимуться на другому плані.

Уряд вдаватиметься до вирішення поточних проблем і впровадження ініціатив, які були підготовлені, але не завершені у попередні роки. Інвестиційна активність держави буде високою, але кошти витратимуться не ефективно, оскільки в уряді не буде визначених пріоритетів щодо розподілу державних коштів і бачення своєї ролі в економіці.

Попри оголошені наміри держави зменшити податкове навантаження на економіку, частка ВВП, перерозподілена через бюджет, буде вищою, ніж у попередні роки. Ми очікуємо, що у 2007–2009 роках доходи Зведеного бюджету становитимуть 33,5% ВВП, 33,3% ВВП і 34,3% ВВП відповідно (див. **Державні фінанси**).

Тривалий період між виборами дасть змогу збільшити частку видатків на інвестиції у Держбюджеті. Проте 2009 року інвестиційна орієнтація бюджету послабиться через політичний чинник – прагнення учасників президентських перегонів підвищити соціальні видатки напередодні виборів.

Графік 1. Внески складників до зростання реального ВВП, в.п.

Джерело: Держкомстат. Розрахунки та прогноз: *квартальні передбачення*

Споживання буде основним чинником зростання ВВП...

Як і у попередні роки, основним чинником зростання буде споживання. Схильність громадян до споживання впродовж прогнозного періоду залишатиметься високою. Як і 2006 року, окрім зростання зарплати та соціальних виплат приватне споживання підживлюватиме банківське кредитування фізичних осіб.

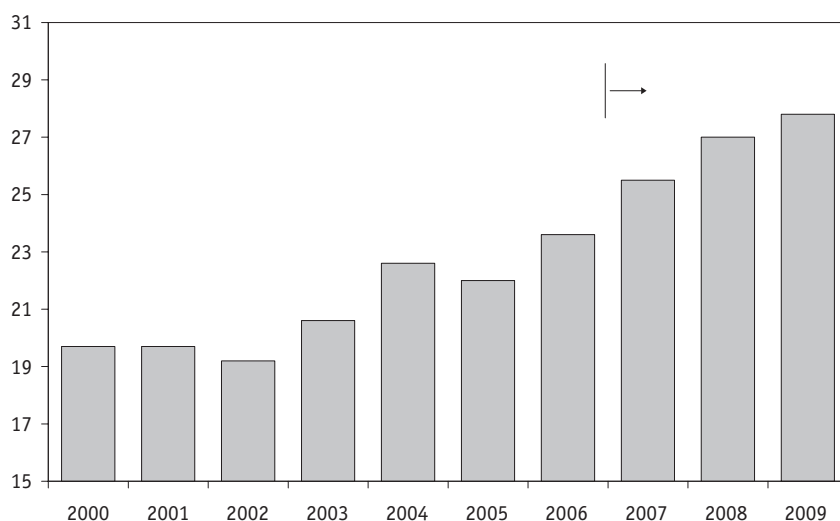
Утім, ми очікуємо сповільнення темпів зростання споживання у 2007–2008 роках внаслідок повільнішого зростання доходів громадян. Ми, зокрема, передбачаємо, що у ці роки соціальні допомоги практично не зростатимуть у реальному вимірі. За нашим прогнозом, 2007 року споживання домогосподарств у реальному вимірі збільшиться на 13%, 2008 року – на 12%. 2009 року його зростання прискориться до 14% через збільшення соціальних виплат напередодні президентських виборів (див. **ДОМАШНІ ГОСПОДАРСТВА та ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ**).

Швидке зростання споживання стимулюватиме розвиток відповідних галузей вітчизняної економіки. Потреби у розширенні виробничих потужностей галузей, орієнтованих на споживчий ринок, залишатимуться одним з ключових напрямів інвестицій. Завдяки успішному досвіду роботи впродовж тривалого часу, активному розвитку фінансового сектору та загальному зниженню ризиків в економіці підприємства матимуть ліпший доступ до кредитів.

Інвестиційний складник ВВП неухильно зростатиме. Ми очікуємо, що у 2007–2009 роках валове нагромадження основного капіталу збільшиться на 18%, 14% і 10% відповідно. Уповільнення темпів зростання показника буде зумовлено поступовим насиченням економіки капіталовкладеннями. Зокрема насичення інвестиціями зумовлюватиметься відсутністю реформ, які забезпечували б нові інвестиційні можливості, наприклад, формування повноцінного ринку землі та таких механізмів державно-приватного партнерства, як концесії.

...і зумовлюватиме розвиток галузей, орієнтованих на споживчий ринок

Графік 2. Валові інвестиції, % ВВП

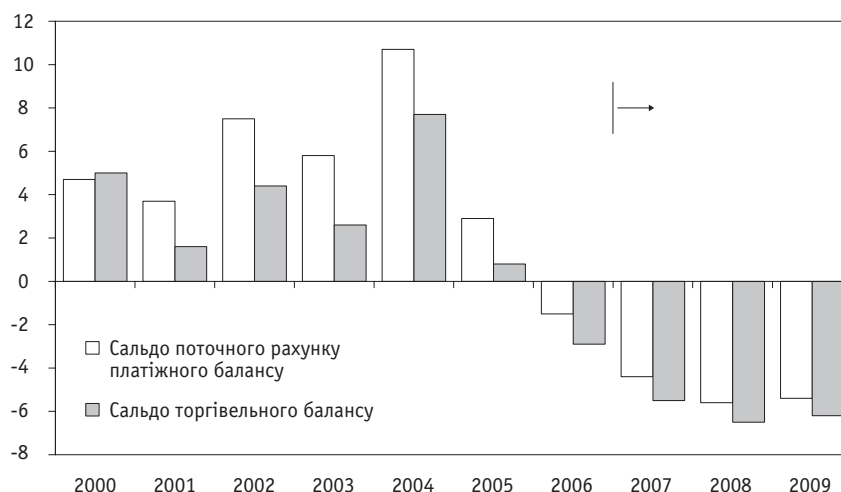
Джерело: Держкомстат. Розрахунки та прогноз: **квартальні передбачення**

Внесок зовнішньої торгівлі у ВВП упродовж прогнозного періоду буде від'ємним. Дефіцит торговельного балансу зростатиме. Ми очікуємо поступового пришвидшення темпів зростання експорту: у 2007–2009 роках експорт зростатиме на 8%, 10% і 12% відповідно. Нарощуванню обсягів експорту сприятиме кон'юнктура зовнішніх ринків металургійної та хімічної промисловості, а у 2008–2009 роках поліпшаться умови зовнішньої торгівлі внаслідок вступу України до СОТ (див. **ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ**).

Дефіцит торговельного балансу зростатиме

Приріст імпорту у 2007–2009 роках становитиме 15%, 13% та 11% відповідно. Імпорт інвестиційних товарів залишатиметься високим. Вступ України до СОТ не справить суттєвого впливу на динаміку ввезення товарів, адже лібералізація імпорту великою мірою відбулася у 2005–2006 роках.

Графік 3. Показники зовнішньоекономічного сектору, % ВВП

Джерело: НБУ. Розрахунки та прогноз: *квартальні передбачення*

**НБУ трохи
"відпустить" гривню
2008 року**

Попри погіршення торговельного балансу, НБУ має достатньо золотовалютних резервів, аби втримувати обмінний курс незмінним. Резерви зростають завдяки припливу прямих іноземних інвестицій та активному нарощуванню державного та приватного зовнішнього боргу. Ми очікуємо, що НБУ вдасться до невеликої девальвації гривні лише 2008 року і втримуватиме курс на новому рівні – 5,3 грн./дол. США – 2009 року (див. **МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА**).

Українська промисловість зростатиме помірними темпами. Ми очікуємо, що у 2007–2009 роках темпи промислового зростання становитимуть 5%, 4,5% і 5% відповідно. Традиційні галузі промисловості – металургія та хімічне виробництво – втрачатимуть цінові конкурентні переваги, адже зростання світових цін на їхню продукцію 2007 року припиниться, а енергоресурси здорожчають. Упродовж прогнозного періоду вони не здійснять реструктуризацію, покликану забезпечити нові чинники конкурентоспроможності, передусім якісне поліпшення асортименту продукції, тому ці галузі зростатимуть невисокими темпами. Високий інвестиційний попит в Україні та країнах СНД стимулюватиме швидкий розвиток машинобудування (див. **БІЗНЕС**).

**Інфляція поступово
знижуватиметься
до 6% 2009 року**

Ми очікуємо, що темпи інфляції впродовж прогнозного періоду будуть спадати. Нижчі темпи зростання цін виробників і стабілізація цін у секторах, регульованих державою, зумовлюватимуть уповільнення темпів зростання ІСЦ у 2008–2009 роках. Ми очікуємо, що у 2007–2009 роках споживчі ціни збільшаться на 9,5%, 8% і 6% (див. **ЦІНИ**).

Ризики нашого прогнозу:

- загострення політичної боротьби до такої межі, що інвестори та споживачі будуть змушені змінити свої плани й поведінку;
- різкі коливання цін на світових ринках чорних металів і хімічної продукції;
- зростання ціни імпортованого газу понад 130 дол. США та 1 000 м³ у 2008–2009 роках;
- перехід до таргетування інфляції впродовж прогнозного періоду;

- адміністративне втручання уряду в ціноутворення на немонопольних ринках;
- зменшення податкових надходжень внаслідок надання пільг і/або відновлення тіньових операцій у рамках інвестиційних проектів у СЕЗ і ТПР.

Тези *квартальних передбачень*, число 38

У цьому числі ви зможете дізнатися про:

- *ймовірність проведення дострокових парламентських виборів та їхні можливі наслідки;*
- *зростання ризиків “ручного управління” бюджетом;*
- *можливі сценарії поведінки працедавців у разі впровадження єдиного соціального внеску;*
- *нашу оцінку державної концепції реформування податкової системи;*
- *чинники швидкого зростання у будівництві;*
- *становище фермерства в Україні;*
- *перспективи створення зони поглибленої вільної торгівлі між Україною та ЄС;*
- *чинники, що обмежують зростання економіки США;*
- *причини доларизації української економіки.*

ISSN 1816-7276

квартальні передбачення започаткував Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД) у співпраці з Новозеландським інститутом економічних досліджень у вересні 1997 року.

Друкований засіб масової інформації **квартальні передбачення** зареєстровано в Державному комітеті телебачення і радіомовлення України, свідоцтво КВ № 9239 від 7 жовтня 2004 року.

У **квартальних передбаченнях** ми подаємо наші прогнози економіки України, що ґрунтуються на комплексному дослідженні всіх її секторів. Такі прогнози є оцінками, які випливають з інформації, наявної на визначену дату. Під час підготовки цього випуску ми використовували інформацію, доступну на 20 березня 2007 року.

Група **квартальних передбачень**: Євгенія Ахтирко, Олексій Блінов (головний редактор), Борис Бордюг, Ільдар Газізуллін, Олександр Жолудь, Людмила Котусенко, Катерина Малюгіна, Іван Пресняков, Ольга Романюк, Ганна Чередниченко.

Хоча Міжнародний центр перспективних досліджень доклав усіх зусиль для забезпечення якості цієї публікації, ані МЦПД, ані його працівники та члени Наглядової Ради МЦПД не відповідають за жодні збитки чи шкоду, завдані особі, яка покладалася на інформацію, наведену в цій публікації, хоча б якою була причина цих збитків чи шкоди.

Під час підготовки **квартальних передбачень** використано інформацію Державного комітету статистики України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Національного банку України та інформаційних агентств *Інтерфакс–Україна* та *Українські Новини*.

За докладнішою інформацією щодо передплати цієї та інших публікацій МЦПД просимо звертатися до Андрія Старинського, тел. (044) 484-4410, e-mail: marketing@icps.kiev.ua

Літературний редактор української версії: Надія Цісик.

Дизайн та верстка: Остап Стасюк.

Адреса Міжнародного центру перспективних досліджень:
вул. Пимоненка, 13а, Київ, Україна, 04050.
Телефон: (044) 484-4401. Факс: (044) 484-4402.
E-mail: qr@icps.kiev.ua. Web: <http://www.icps.com.ua>

МЦПД пропонує такі комерційні послуги:

Коротко- та довгострокові прогнози макроекономічних показників.

Такі прогнози допомагають планувати бізнес і визначати рівень віддачі від інвестицій.

Аналітичні огляди стану окремих галузей та прогнози їх розвитку.

Такий аналіз і прогноз допомагає приймати виважені маркетингові рішення.

Аналіз варіантів і вироблення рекомендацій щодо державної політики в певній галузі.

Цей вид досліджень використовує методи аналізу політики і є важливим інструментом цивілізованого впливу бізнесу на державні рішення.

Аналіз впливу законодавства на інвестиційний клімат в Україні.

У таких дослідженнях ми аналізуємо законодавче середовище для провадження бізнесу. Цей аналіз може бути інструментом не лише ухвалення стратегічних ділових рішень, а й впливу на уряд щодо зміни регулювань.

Аналітичний супровід процесу ухвалення рішень.

Ми забезпечуємо аналітичне супроводження для вирішення проблем, що постають у процесі ухвалення стратегічних рішень. Така діяльність включає регулярні зустрічі замовників, експертів і представників зацікавлених сторін для обговорення проблем і вироблення подальшої стратегії замовника щодо певного питання.

Презентації, брифінги та консультації з економічних питань.

Ми готові надавати нашим клієнтам інформацію та аналіз щодо поточних тенденцій розвитку економіки і змін у державній політиці.

За більш докладнішою інформацією просимо звертатися до Андрія Старинського за телефоном (044) 484-4410 або електронною поштою astarynsky@icps.kiev.ua.

Дослідження, що допомагають приймати рішення

Публікації Міжнародного центру перспективних досліджень

Міжнародний центр перспективних досліджень – незалежний аналітичний центр, який з 1997 року здійснює дослідження економіки України. Нашим завданням є допомогти компаніям у виробленні стратегічних рішень, які є важливими для розвитку їхньої справи. Ми досліджуємо чинники і ризики, які визначають умови ділової активності в Україні. Центр постійно аналізує макроекономічне середовище та державну політику.

Ми пропонуємо Вам передплатити **пакет “Економічні дослідження”**, до якого входять такі публікації:

- **квартальні передбачення** – щоквартальний огляд та прогноз розвитку економіки України;
- **споживчі настрої** – щодвомісячне дослідження очікувань домашніх господарств;
- **економічна статистика** – щомісячна таблиця статистичних даних, важливих для провадження бізнесу в Україні;
- **вісник центру** – безкоштовний щотижневий бюлетень з інформацією про поточні дослідження та проекти Центру.

Також ми пропонуємо такі публікації Центру:

політичний коментар – щомісячне аналітичне видання, в якому оцінюється якість державної політики в Україні та висвітлюються процеси, що впливають на її формування.

Архів публікацій **регіональні тенденції** – два числа за 2003 рік, які містять аналіз та прогноз основних тенденцій розвитку регіонів, оцінки регіональної економічної політики і рейтинг економічного потенціалу регіонів.

Протягом терміну передплати Ви зможете звертатися за безкоштовними консультаціями до наших експертів, а також брати участь у семінарах та конференціях, що їх організовує Центр.

Вартість передплати на публікації Центру

	Термін передплати	українською мовою	російською мовою	англійською мовою
квартальні передбачення	12 місяців	1 995 гривень	2 995 гривень	\$ 995
	6 місяців	1 195 гривень	1 795 гривень	\$ 595
	3 місяці	645 гривень	965 гривень	\$ 345
економічна статистика	12 місяців	495 гривень	745 гривень	\$ 295
	6 місяців	345 гривень	515 гривень	\$ 195
	3 місяці	195 гривень	295 гривень	\$ 145
споживчі настрої	12 місяців	750 гривень	895 гривень	\$ 440
	6 місяців	520 гривень	620 гривень	\$ 295
	2 місяці	205 гривень	355 гривень	\$ 145
політичний коментар	12 місяців	795 гривень	1195 гривень	\$ 345
	6 місяців	445 гривень	665 гривень	\$ 195
	3 місяці	295 гривень	445 гривень	\$ 145
регіональні тенденції (архів за 2003 рік)	два числа	1 995 гривень	—	\$ 695
	перше число	1 295 гривень	—	\$ 495
	друге число	995 гривень	—	\$ 345
Пакет “Економічні дослідження”	12 місяців	2 750 гривень	3 745 гривень	\$ 1 390
	6 місяців	1 670 гривень	2 245 гривень	\$ 845
	3 місяці	905 гривень	1 315 гривень	\$ 495

Якщо Ви бажаєте придбати публікації кількома мовами, передбачені суттєві знижки. Ціни вказані за передплату на публікації в одній формі (електронній або друкованій). За кожну додаткову форму додається 10% від вартості публікацій.

Як можна оформити передплату на публікації Центру?

Якщо Ви бажаєте постійно отримувати публікації, заповніть, будь ласка, форму-запит й поверніть її нам за вказаною далі адресою, факсом або електронною адресою. Ми відразу зв'яжемося з Вами.

Поштова адреса: вул. Пимоненка, 13а, Київ, Україна, 04050. Тел.: (044) 484-4410, 484-4400.

Факс: (044) 484-4402. E-mail: marketing@icps.kiev.ua. Контактна особа: Андрій Старинський, менеджер з роботи з клієнтами. Більш детальну інформацію про діяльність Міжнародного центру перспективних досліджень Ви можете отримати на нашій інтернет-сторінці: www.icps.com.ua.

Так, я бажаю передплатити:

(помітьте мову отримання публікацій та форму друковану або електронну @)

квартальні передбачення						Пакет "Економічні дослідження"					
українською						українською					
російською						російською					
англійською						англійською					
12 місяців		6 місяців		3 місяці		12 місяців		6 місяців		3 місяці	
@		@		@		@		@		@	

споживчі настрої						політичний коментар					
українською						українською					
російською						російською					
англійською						англійською					
12 місяців		6 місяців		2 місяці		12 місяців		6 місяців		3 місяці	
@		@		@		@		@		@	

економічна статистика						регіональні тенденції (архів за 2003 рік)					
українською						українською					
російською											
англійською						англійською					
12 місяців		6 місяців		3 місяці		обидва числа		перше число		друге число	
@		@		@		@		@		@	

Ваші координати:

Ім'я, прізвище

Організація.....

Підрозділ

Посада

Поштова адреса (повна)

Телефон/факс.....

E-mail

Звідки Ви дізналися про публікації Центру?

.....